

Қайта өрлеу дәуіріндегі Италия мәдениеті

Орындаған: Жылысбай
Айсара

Ренессанс немесе Қайта өрлеу

дәуірі (итал. *Rinascimento*, ол итал. *ri* – «қайта» және итал. *nasci* – «туылу» сөздерінен құралған тұрақты термин) — XIV-XVII ғасырларға аралығындағы еуропалық жаңа мәдениет қозғалысы. Ол орта ғасырдың соңында Италияның орталық өңіріндегі қалалар – Флоренция, Милан қалаларынан басталып, еуропаның өзге елдеріне кеңейген. Ренессанс сөзі бұл күндері ауыспалы мағынада "Өркендеу, гүлдену, жаңару, көркею, қайта серпілу" секілді мағыналарды береді.

Қайта өрлеу дәуірінің алғаш дамыған жері [Италия](#) елі болды

XVIII ғасырдан бастап Италиялық жаңғыру дәуірі адамның қайта жаңғыруы және [гуманизм дәуірі](#) деп сипатталады. XIV—XV ғасырлар Италия мәдениетін былай сипаттаудың тамыры да осы дәуірде жатқандығын атап өткен дұрыс сияқты.

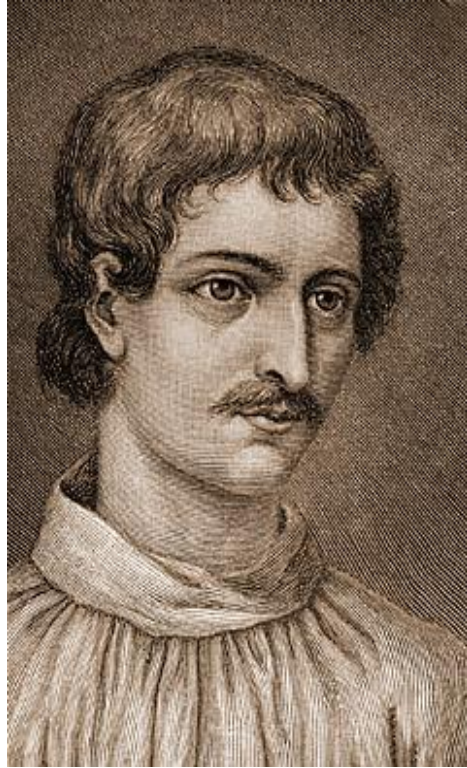
Тереңірек үңіліп қарайтын болсақ, [«гуманизм»](#) латынның «*адамгершілік*» деген сөзінен шыққан (гомо — «адам» деген ұғымды білдіреді). Бұл терминді «*жаңа адамдар*» — (гуманистер) енгізген. Олардың ойынша, гуманизм бүкіл адамзат баласы тудырған мол мәдени мұраларды құныға оқып, зерттеп-білуге ұмтылу болып табылады.

Осы орайда, Ренессанс мәдениетінің өзіндік сипатына тоқтала кеткенді жөн көрдік. Олар: [гуманизм](#), [антропоцентризм](#), орта ғасырлық христиандық дәстүрлерді нәрлендіру, көне мәдени мұраларды қайта жаңғырту (философия мен [өнердің](#) көне туындыларын тірілту) және дүниеге жаңа көзқарас болып табылады.

Әулие Петр күмбезі

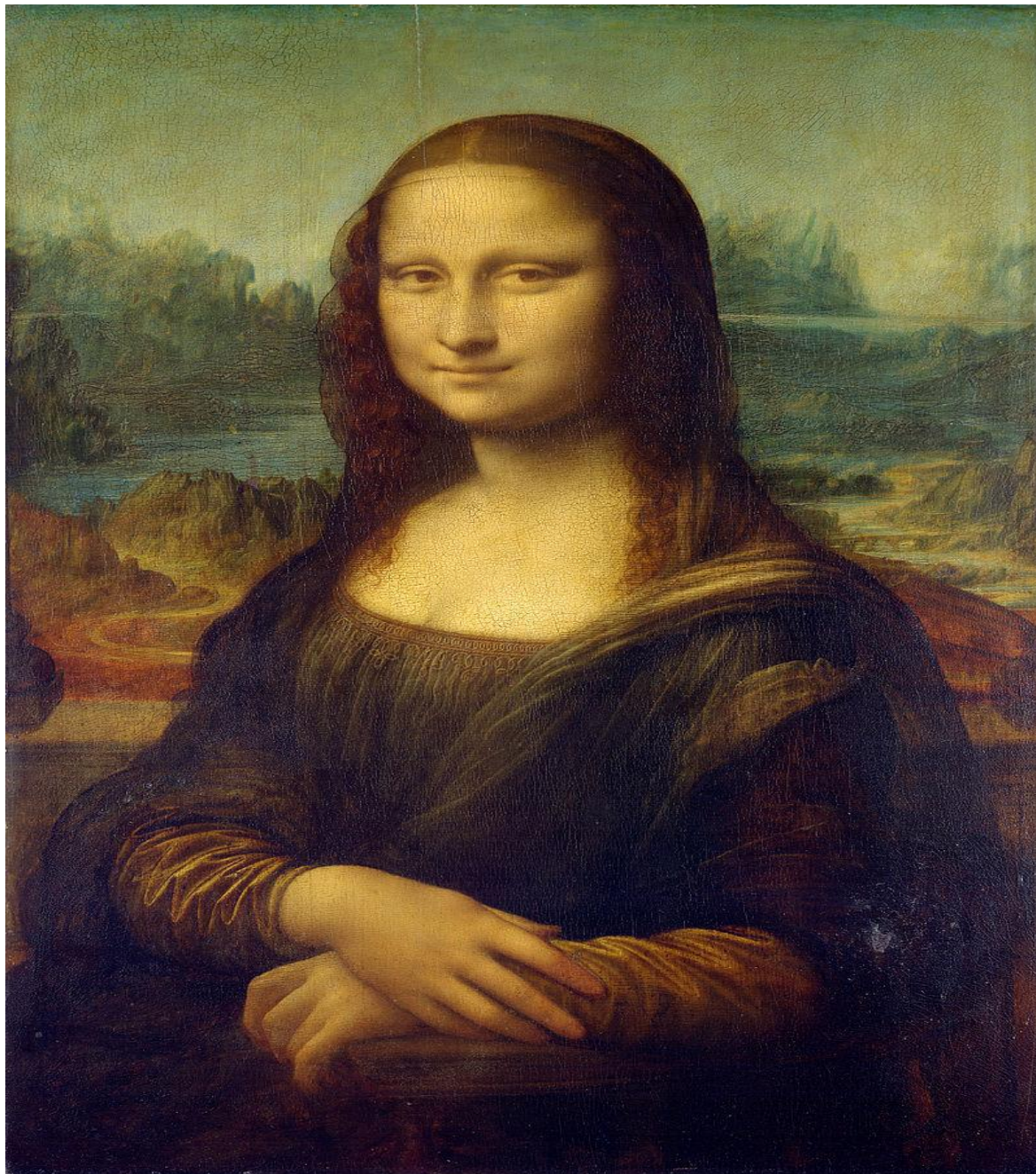
Жоғарғы қайта өрлеу заманындағы , адамзат тарихындағы тамаша талант иелері

Микеланджело. Портрет работы Джулиано Бугардини.

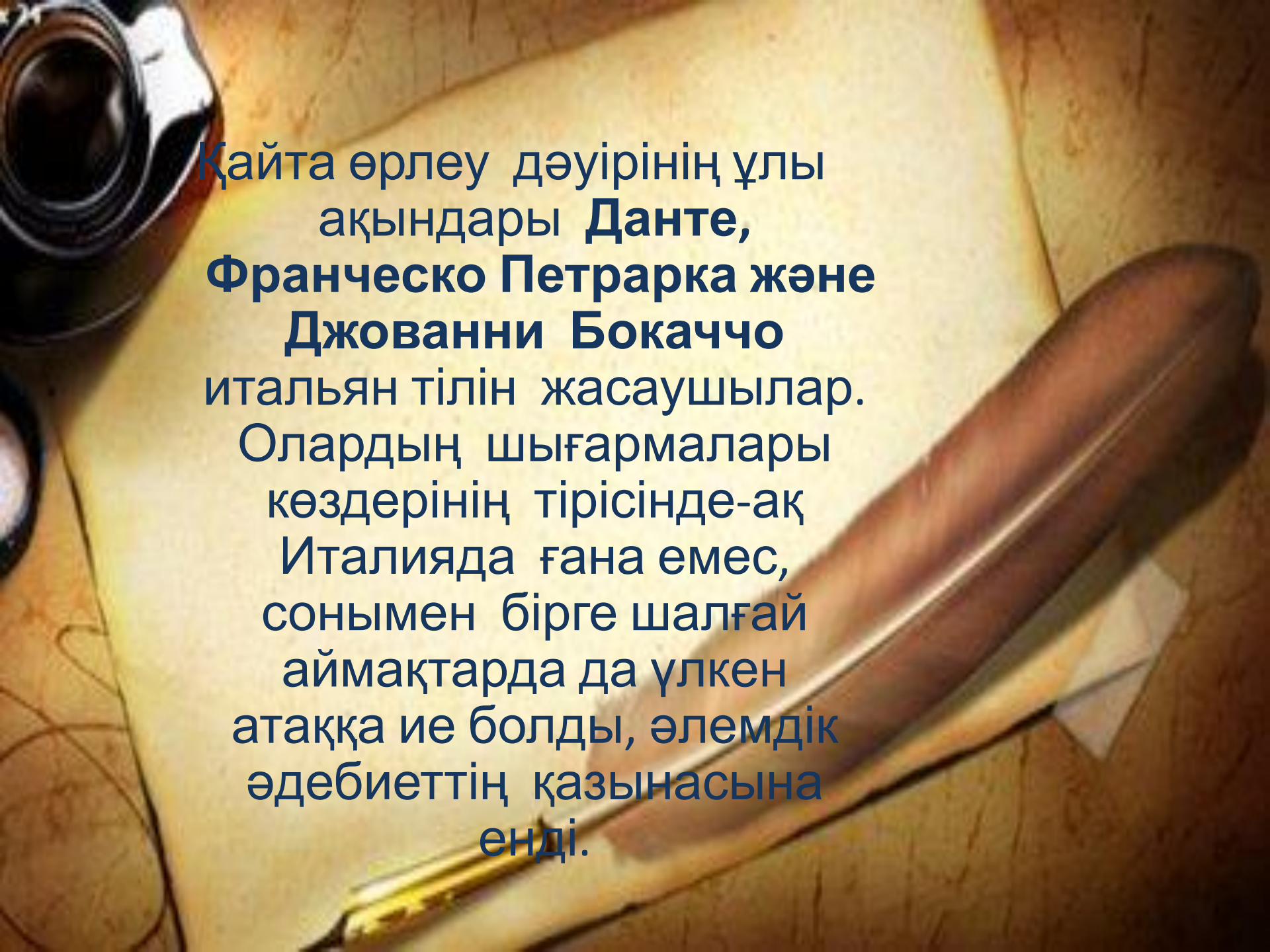
Леонардо да Винчи, Джордано Бруно, Микеланджело Буонаротти, Рафаэль Санти

**Дүниені дүр
сілкіндірген, бұл
күндері Париждегі
Лувр музейінің інжу-
маржаны болып
отырған «Мона
Лиза — Джоконда»
туындысы
ғасырлар бойы
көрген адамды таң
қалдырып келеді.
Леонардо
«Джоконданы»
салуда ұзақ
еңбектенді,
қажымай-талмай
жетілдіре түсудің
нәтижесінде
артына баға
жетпес асыл мұра
қалдырды. Оның
көркем мұрасы сан
жағынан алғанда
онша көп болмаса
да, оның бірде-бірін
мыңмен
айырбастауға
болмайды, бәлкім
оның қаламының
күдіреті де осында**

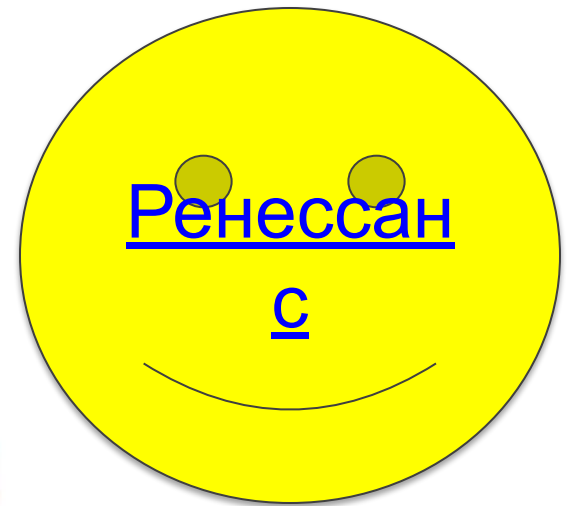

XV ғ. маңызды өнертабысы - баспа станогы. XVI ғ. ортасында ол Европаны жаулап алады. Шіркеудің жазба тілін тарату монополиясы қирады. Ақсүйектер және ғылыми-техникалық әдебиетті шығару мүмкіндігі ашылды.

A close-up photograph of a wooden desk. In the top left corner, there is a dark inkwell with a silver-colored rim. A pair of round glasses is partially visible on the left edge. A fountain pen with a dark, possibly leather or wood, barrel and a gold-colored nib is lying diagonally across the desk. The background is a light-colored, textured surface, likely a piece of paper or parchment, with some faint, illegible markings. The lighting is warm and focused on the desk area.

Қайта өрлеу дәуірінің ұлы
ақындары **Данте,**
Франческо Петрарка және
Джованни Бокаччо
итальян тілін жасаушылар.
Олардың шығармалары
көздерінің тірісінде-ақ
Италияда ғана емес,
сонымен бірге шалғай
аймақтарда да үлкен
атаққа ие болды, әлемдік
әдебиеттің қазынасына
енді.

Керемет!

Алақай!

Жарайсың!

Бәрежелді!

Назарларыңызға рахмет!